

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

नांदेड जिल्हा

१९९२-९३

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन,
मुंबई.

कृत कार्यालयीन उपयोगकरिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा : नांदेड

१९९२ - ९३

अर्धा व सौख्यकी संचालनालय

महाराष्ट्र शासन

जिल्हा कार्यालय

नांदेड

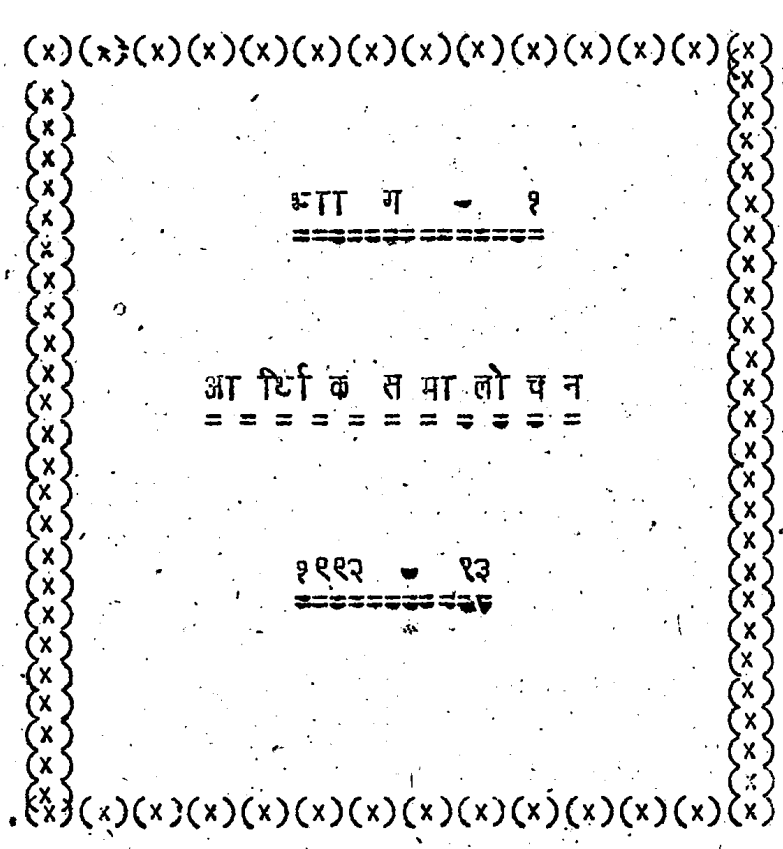
जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा :- नांदेड

१९९२-९३

अनुक्रमणिका

विषय	पृष्ठ क्रमांक
भाग - १	
१ १ १ दृष्टीक्षोपात जिल्हा - नांदेड (सामान्य माहिती व महाराष्ट्राची तुलना)	१ ते ७
१ २ १ जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन	१ ते २६
भाग - २	
१ ३ १ जिल्हा सांख्यिकी गोळावण्या (विविध माहितीचे सांख्यिकी तक्ते)	१ ते १२३४

भाग - १

आर्थिक समालोचन

१९९२ - ९३

दुष्टीक्षोपात जिल्हा नांदेड

क्र.	बोब	परिमाण	नांदेड जिल्हा	महाराष्ट्र राज्य
	२	३	४	५

प्राकृतिक रचना

(अ) भौगोलिक स्थान

१) उत्तर अक्षांश	अंश	१८°१५ ते १९°५५	१६°४ ते २२°१
२) पूर्व रेखांश	अंश	७७°७ ते ७८°१५	७२°६ ते ८०°९

(ब) हवामान (१९९२)

१) किमान तापमान	सेल्सिअस	११°८	२°६
२) कमाल तापमान	"	४२°८	४६°२
३) पर्जन्य (सरासरी)	मिलीमीटर	७८५	उ.ना.

(क) प्रशासकीय विभाग (१९९३)

१) तालुके	संख्या	८	३०३
२) पंचायत समित्या	"	८	२९८
३) टंचाईप्रस्त तालुके	"	२	२२६
४) एकात्मिक ग्रामोणा विकास प्रकल्प गट	"	८	२९८
५) शाहरे	"	१३	२३३६
६) गावे (एकूण)	"	१५८०	४३०२७
१) निर्जन	"	६५	२६१५
२) वस्ती असलेली	"	१५१५	४०४१२
७) क्षेत्रफळ	चौ.कि.मी.	१०५२८	३०७७१३

प्रशासकीय संस्था (३)-३-९३)

१) पंचायत समित्या	संख्या	८	२९८
२) महानगर पालिका	"	-	१२
३) नगर परिषदा	"	१३	२३२
४) कटक मंडळे	"	-	७
५) ग्राम पंचायती	"	१२९७	२६५८४ (३१-३-१९९२)
६) पोलिस स्थानके	"	३४	८३३

(मुळे चालू.....)

१	२	३	४	५
३)	लोकसंख्या (१९९१)			
१)	ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारात	१८२४	४८३९६
२)	नागरी लोकसंख्या	"-" "	५०६	३०५४२
३)	स्कूण लोकसंख्या	"-" "	२३३०	७८९३८
४)	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	"-" "	४२३	८७५८
५)	अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	१८.१५	११.०९
६)	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	२७६	७३१८
७)	अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	११.८४	९.२७
८)	पुरुष	आकडे हजारात	११९८	४०८२६
९)	स्त्रिया	"-" "	१४३२	३८११२
१०)	स्त्री-पुरुष प्रमाण	१००० पुरु-	९४६	९३४
		र्षामागे		
		स्त्रियांचे प्रमाण		
११)	घनता	दर चौ.कि.मी.	२२२	२५७
		क्षेत्रातील लोकसंख्या		
१२)	साक्षरतेचे प्रमाण (१९९१)		१९९१	१९९१
	१) स्कूण	टक्केवारी	४८.१७	६४.८७
	२) पुरुष	"-"	६४.३७	७६.४६
	३) स्त्रिया	"-"	३०.९५	५२.३२
	४) राज्यामध्ये जिल्ह्यांच्या क्रमांक	संख्या	१९	-
३)	कृषि (अस्थायी)		१९९०-९१	१९९१-९२
१)	भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	१०३३	३०७५८
२)	जंगलव्याप्त क्षेत्र व त्याची भौगोलिक क्षेत्राची टक्केवारी	"-" "	८९	५४००
३)	क्षेत्रातील उपलब्ध नसलेली जमीन		(८.६१)	(१७.५६)
(अ)	बिगर शेत वापराखालील जमीन	"-" "	२३	१११८
(ब)	पडीत आणि लागवडीलायक नसलेली जमीन	"-" "	२२	१७१५
(क)	स्कूण (अ + ब)	"-" "	४५	२८३३

(पुढे पाहू...)

१	२	३	४	५
४)	पडीत जमीनी व्यतिरिक्त लागवड			
	न केलेली इतर जमीन			
	१) कायम गुरेगवरण आणि इतर हजार हेक्टर	३७		१५१६
	२) झाडेझुडये छालील जमीन	--" --"	८	१७९
	३) लागवडीयोग्य परंतु पडजमीन	--" --"	३२	१०३०
५)	पडीत जमीन			
	१) चालू पड	हजार हेक्टर	५३	१०५४
	२) इतर पड	--" --"	१८	१०१८
६)	पिकाछालील क्षेत्रा			
	१) पिकाछालील निव्वळ क्षेत्रा हजार हेक्टर	७३८		१७७३०
	२) दुसोटा क्षेत्रा	--" --"	४०	२७४९
	३) एकूण पिकाछालील क्षेत्रा	--" --"	७७७	२०४७९
७)	ओलिताछालील क्षेत्रा			
	१) निव्वळ ओलित क्षेत्रा हजार हेक्टर	१९२		२१६५
	२) एकूण ओलित क्षेत्रा	--" --"	३८४	२८१४
८)	महत्त्वाच्या पिकाछालील क्षेत्रा (अन्नधान्ये)	--" --"	४६३	१३०३५
९)	वडित धारण क्षेत्रा (अंतिम)		१९८५-८६	१९९०-९१
	१) २ हेक्टरपेक्षा कमी	हेक्टर "००"	१७३२	६००२४
	२) २ ते १० हेक्टर	--" --"	६४४३	३२९६८
	३) १० हेक्टरपेक्षा जास्त	--" --"	६७	१७०६
१०)	जमीन महसूल वसूल (१९९२-९३)	लाखा रुपये	३२	७१६६
११)	जिल्हा परिषदेचा उपकर	हजार रुपये	४७, ९३	१६१२४४
१२)	पंचायत समितीचा उपकर	--" --"	१५, ५८	६६६२४
	पशु संवर्धन (१९८७ अंतिम)			
१)	एकूण पशुधन	संख्या हजारात	१३९१	३४२५५
२)	गायी व बैल	--" --"	७०६	१६९८३
३)	म्हशाने व रेडे	--" --"	१९५	४७५५
४)	मेंढया	--" --"	५३	२८७३
५)	शोळया	--" --"	३५२	९१९५
६)	कोंबडया व बदके	--" --"	३३४	२४८३९

(पुढे चालू...)

१	२	३	४	५
१) सहकार (१९९२-९३)			१९९२-९३ (९१-९२)(९२-९३)	
१) सहकारी संस्था	संख्या	३५७९		११८४५७
२) प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्था -"		९५४		१९७८७
३) प्राथमिक कृषि सहकारी पत- संस्थांची सभासद संख्या	हजारत	३४७		७९९४
४) सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	७२४		१७२८१
५) प्राथमिक कृषि पतसंस्थांचो दिलेली कर्ज	रुपये कोटीत	११		१०१८
७) जल सिंचन (३०-६-९१ रोजी)				
१) पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्रे		३०-६-९३		३०-६-९१
१) मोठे प्रकल्प लाभक्षेत्रे	संख्या	४		२१
२) मध्यम प्रकल्प लाभक्षेत्रे	हजार हेक्टर	२३३		उ.ना.
३) लघु प्रकल्प (पृष्ठभाग) लाभक्षेत्रे	संख्या	१०		१७१
४) सिंचन विहीरोखालील भाजणारे क्षेत्रे	हजार हेक्टर	२८		उ.ना.
	संख्या	३२१		१५५०
	हजार हेक्टर	३०		उ.ना.
	" " "	२०		१९९०
	" " "	२०		१२९५
८) उद्योग (डिसेंबर, १९९२ अखेर)				
१) नोंदणीकृत कारखाने	संख्या	२६५		२८४०४
२) नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या (उत्पादन चालू असलेल्या)	" "	२०७		२४५४९
३) साखार कारखान्यांची संख्या (चालू असलेले छाजणो धारुन)	" "	३		१००
४) साखार कारखान्यातील साखारेचे उत्पादन (१९९२-९३)	"०००" मे.टन	३१		४०९१
५) सर्व सुत गिरण्यांची संख्या	संख्या	५		१६५
९) विज पुरवठा (३१-३-१९९३)				
१) विज पुरवठा केलेली गावे व वॉर्डो	संख्या	१५९३		३९६६१
२) विद्युत्करण झालेल्या गावांची संख्या	" "	१५४०		३९४१३

२) विद्य. प्रयोग केलेले संस्था	संख्या	हजारत	४	१७५१
			१९९२-९३	३१-३-१९९१
४) गोबर गैस सर्वज्ञे ३१-३-१९९२	संख्या		१४०९	२४४४६ ३४८३६
१) सार्वजनिक आरोग्य (१९९२)				
१) रुग्णालये	संख्या		१३	८३०
२) दवाखाने	"		५०	१७०२
३) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	"		५८	१६७२
४) प्राथमिक आरोग्य पथके	"		४	८१
५) एकात्मिक बाल विकास योजना अन्तर्-			६	१४१
६) अंगणवाडीत उपस्थित				१९९१-९३
राहणारी सुले	"		उ.ना.	१०५०३०३
११) शिक्षण			१९९०-९१	१९९२-९३
१) एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या		२०३१	५९२९९
२) एक शिक्षको शाळा	"		२३२	८६६६ (८९-९०)
३) प्राथमिक शाळेतोल विद्यार्थी	"- हजारत		३५४	११०६५
४) प्राथमिक शाळेतोल शिक्षक	"- "		८	२८२
५) प्रत्येक शिक्षकांमार्गे प्राथमिक शाळेतोल विद्यार्थी	संख्या		४५	३९
१२) द्वयम शिक्षण				
१) द्वयम शाळा	संख्या		२८८	११२८०
२) शाळेतोल एकूण विद्यार्थी	"- हजारत		१४०	६३२२
३) शाळेतोल शिक्षक	"- "		४	१९५
४) प्रत्येक शिक्षकांमार्गे द्वयम शाळेतोल विद्यार्थी	संख्या		३३	३२
१३) उच्च शिक्षण (१९९१-९२)				
१) संस्था	संख्या		११	१२१०
२) एकूण विद्यार्थी	"- हजारत		२७	१२३९
१४) (अ) प्रौढ शिक्षण (१९९२-९३)				
१) प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	हजारत	५३८७८ (X)	४३७३
२) प्रौढापो उपस्थित	संख्या	हजारत	५३९ (X)	१३७
ब) तांत्रिक शिक्षण				
(१) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था				
१) शासकीय व शासन सहाय्यत	संख्या		५	१३६
२) इतर (छात्रांगी)	"		७	२५१

१	२	३	४	५
(२) शासकीय व शासन सहाय्यत औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये मंजूर इतलेल्या जागा	संख्या	१७६०		५८०५६
(३) तांत्रिक व व्यावसायिक शिक्षण संस्था				
(२) शासकीय व शासन सहाय्यत	संख्या			४२४
(२) इतर (छात्रांगी)	"	२१		३७५१
(४) शासकीय, तांत्रिक व्यवसाय शिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	संख्या हजारत	२		२८३
(५) अभियंत्यांची संख्या	"		उ.ना.	उ.ना.
१५) परिवहन आणि दळणावळण (३१-३-१९९३)				(अस्थायी)
१) एकूण रेल्वे मार्ग लांबी	कि.मी.	२०८		५४५५
२) बारभाडी रस्त्याची जोडलेली गावे	संख्या	८५१		२४५१७
३) एकूण रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	७३०४		१७७०१२
४) राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	कि.मी.	-		२९४९
५) राज्य महामार्गाची लांबी	"	१२७१		३१७७२
६) भंडारवाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	"	१६२५		३९३४९
७) इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	"	८३७		३९८१९
८) ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	"	३५७१		६३१२३
१६) पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा				
कठीण गावांची संख्या (१-४-१९९२)	संख्या	१३१		१९१४
१) छोडपीनी केलेला पुरवठा (९२-९३)				१९९१-९२
अ) नळाचा पाणी पुरवठा	"	१३७०		३५१
ब) कुपनलिका	"	२८०		-
क) साध्या विहोरी	"	५६		७०
ड) विंधाण विहोरी	"	४३		१७७
२) टँकर्स किंवा बलगाडीने पाणी पुरवठा केले जाणारे गावे	"	१३९		५६२०
३) योजनेक सभापिष्ट करावयाची गावे	"		उ.ना.	उ.ना.
१७) घर बांधणी (१९९२-९३)				
१) भूमिहीन कामगारांसाठी बांधलेल्या झोपड्या	संख्या	१४१		१७००

१	२	३	४	५
८)	शक्यात्मक शायीण विकास कार्यक्रम			
१)	दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबे (१९८२-८३)	लाढात	०.७७	३४
२)	जुने लाभार्थी (१९९२-९३)	संख्या	४५९०	१७७६५१
३)	नवीन लाभार्थी (१९९३-९४)	"-	६२३०	१६३४३०
१९)	रोजगार निर्मित योजना (९२-९३)			
अ)	रोजगार हमी योजना	कोटी मनुष्य दिवस	१.१०	१४.८०
ब)	जवाहर रोजगार कार्यक्रम	"-"	०.३५	८.२३
२०)	आदिवासी कल्याणकारी योजना		३१-३-९३	१९९१-९२
१)	आदिवासीकरिता आश्रम शाळा	संख्या	१६	६०१
२१)	मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना		१९९२-९३	१९९१-९२
१)	मागासवर्गीयांसाठी वसतिगृहे	संख्या	१४९	१९२
२)	वसतिगृहात राहणारे विधार्थी	"-	७४३६	११४७४
२२)	जिल्हा नियोजन (१९९२-९३)			
१)	वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद	रुपये कोटीत	४१	३३७३
२)	अनुषोषा भासून काढण्यासाठी तरतूद	"-"	३	४४८
२३)	नागरी पुरवठा			
१)	रास्त भावाची दळाने १९९२-९३	संख्या	१८२३	४०४२९
२)	पुरीवलेला स्कूण साठा	"०००" मे.टन	३३	उ.ना.
३)	भासकीच गुदामे	संख्या	४८	९८५
४)	साठविण्याची क्षमता	"०००" मे.टन	उ.ना.	५८६

टिप :- (१) उ.ना. = उपलब्ध नाही;

(२) (x) = ही आकडेवारी "प्रौढ शिक्षण" या कार्यक्रमाची नसून "संपूर्ण साक्षरता अभियान" या कार्यक्रमाची आहे.

अन्वय :- अर्धा व सौख्यको संवर्तनालय, मुंबई.